

Priprave za inovacijsko delovanje pospešujemo

Maja se je prvič letos sestala komisija za inovacije, katere predsednik je postal Cveto Gruden. Med drugim je razpravljala tudi o samoupravnem sporazumu o inovacijah, ki je bil sprejet leta 1982 in je za sedanje razmere zastarel, predvsem sistem določanja nadomesti-

Da bi dosegli izboljšanje vsebine tega samoupravnega akta, je komisija sklenila osnovati skupino za pripravo gradiv na področju inovacij, oziroma novega pravilnika. Pripravila je teze za razpravo v strokovni skupini, za spremembe v organizaciji inovacijske dejavnosti v Al-

pini, vključno s popravki samoupravnega sporazuma o inovacijah. Le-te je razdelila med vodstvene in strokovne delavce, da bi pridobila čimveč pripomb in predlogov, kajti znano je, da so le-ti lahko največji spodbujevalci ali zaviralci inovacijske dejavnosti v organizaciji.

Tako pripravljene teze bo komisija dala v javno razpravo, v kateri bo lahko vsakdo posredoval pripombe in predloge. Na osnovi tega bo komisija pripravila osnutek in šele potem pravilnik, kjer bodo upoštewane pripombe in predlogi iz javne razprave.

Teze vsebujejo devet osnovnih poglavij, in sicer: propaganda-informiranje, spodbude inovatorjem, predlogi, obravnava predlogov, izdelava prototipov, poskusna proizvodnja, redna proizvodnja in spremljanje uspehov; nagrajevanje — vrste in oblike, in pravna zaščita.

Pri pripravi tez se je skupina oprla na lastne izkušnje iz prejšnjih let, v veliki meri pa upoštevala izkušnje drugih organizacij, katere imajo inovacijsko dejavnost zelo dobro razvito.

Toda to za delovanje ne bi bilo dovolj. V juniju pa se je skupina odpravila tudi v Savo in Iskro v Kranju, kjer je ta dejavnost močno razvita.

Razumljivo pa je, da še tako dobro načrtovano delovanje in sodoben pravilnik ne pomenita nič, če delavci ne bodo sodelovali.

Kako pomembne in koristne so lahko inovacije, pove na primer podatek, da so v Iskri z inovacijami v lanskem letu ustvarili 8 milijard dinarjev, v Savi pa kar 25 milijard prihranka. Seveda pa je to možno doseči le s številnimi prijavi in sprotim delom komisije.

Karla KRIŽNAR

Letošnje znižanje cen premišljeno

»S sezonskim znižanjem cen obutve za pomlad-poletje za 20–40 odstotkov smo morali celo nekoliko pohiteti, ker je Planika nenadejano znižala cene vsej obutvi za 25 %«, sta menila direktor TOZD Prodaja Ivan Capuder in vodja oddelka za dokup Silva Pivk. »Cene vse moške obutve smo zato znižali za 30 %. To obutev smo letos prodajali slabše in računamo, da bomo s tem znižanjem znatno pospešili obračanje denarja.

Cene ženske in otroške obutve pa smo znižali le pri tistih artiklih, kjer prodaja teče slabše, da bi tako zmanjšali sezonske zaloge.

Če je potrebno, bomo cene znižali še dodatno, kar je še vedno ugodneje, kot če obutev ostane na zalogi. Že s tem izgubimo 35 % vrednosti, če sploh ne štejemo vezanih sredstev, zaradi česar moramo najemati kredite z visokimi obrestmi, stroškov skladiščenja, večjo zasedenost prostorov, itd.«

N. P.

Konec junija so bili v Alpini predstavniki največjih kupcev iz ZDA, ZRN, Švice in Norveške

Predsedniku firme Alpina Sports Corporation iz ZDA Erichu Riessu izroča glavni direktor Tomaž Košir simbolično priznanje za 25-letnico uspešnega sodelovanja — uro s posvetilom. Slovesnost, ki je za naše razmere redka, saj je tako dolgoletno sodelovanje z zahodnim tržiščem dosežek tudi za Alpino, smo združili z obiskom naših največjih kupcev.

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delavski sveti TOZD Proizvodnja, DSSS in DO so imeli seje dne 17. in 18. junija.

Delavski svet TOZD Proizvodnja in Delovne skupnosti skupnih služb sta sprejela naslednje glavne sklepe:

— potrjene so bile nove višine stroškov (dnevnice, terenski dodatek, nočnine, kilometrine), ki so jih imeli delavci pri opravljanju del oz. nalog;

— potrdili so spremembo 22. in 34. člena pravilnika o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ko so jih imeli delavci pri opravljanju del oz. nalog, tako da spremembe veljajo z dnem, ko so znane nove višine, objavljene v Uradnem listu;

— potrdili so prednostno listo prosilcev za družbeno najemna stanovanja.

Delavski svet DSSS je potrdil spremembo zahteve šolske izobrazbe pri delu oz. nalogi kuhanje obrokov. Potrjeno je bilo zvišanje cen kosil na 270.— din.

Za načelnika narodne zaščite so imenovali Jožeta Justina.

Delavski svet TOZD Proizvodnja je podaljšal pogodbo o oddaji planinskega doma na Goropkah v zakup za dobo treh let. Določil je mesečno zakupnino 15.000.— din, ki se določi vsako leto znova.

Odobrena so bila sredstva v višini 850.000 din za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja in tehnične dokumentacije za skladiščno lopo.

Zaradi podražitev pri ureditvi hladilne vode za tehnologijo termoplastov so odobrili dodatna finančna sredstva 2.500.000.— din. Zaradi zmanjšanja števila delovnih mest z odsesavanjem oz. odplinjevanja ter prestavitve plinske postaje v Gorenji vasi so nastali dodatni stroški v višini 1.170.000.— din, zato se odobrijo dodatna sredstva.

Odobren je bil najem investicijskega kredita za razširitev obrata v Gorenji vasi pri Jugobanki, temeljni banki Ljubljana v višini 80.000.000.— din po obrestni meri, določeni s pravilnikom banke za kreditiranje izvozno usmerjenih investicij, ki se prilagaja spremembam obrestnih mer za ostale namene, za dobo 6 let; pri LB temeljni banki Gorenjske v višini 51.000.000.— din za dobo 6 let, iz sredstev Zavarovalne skupnosti Triglav iz Kranja, iz sredstev preventive v višini 3.000.000.— din, iz ostalih sredstev za dobo pet let po 70 % obrestni meri, ki se prilagaja obrestni meri za vezane depozite.

Odobrili so nakup 20 havb za odsesavanje hlapov organskih topil za šivalnico Žiri in 10 za šivalnico Col.

Izbran je bil najboljši ponudnik Strojimport Praha za nakup 29 komadov stolpastih šivalnih strojev, 14 ravnih ploščatih šivalnih strojev, po 4 pa cik-cak šivalnih strojev in dvoigelnih strojev za skupno vrednost 182.959,30 klirinških dolarjev.

Zaradi pravočasne izdelave vseh naročil za tuje in domače kupce je bil sprejet sklep, da se v oddelku brizgane obutve v mesecu juniju dela vsak dan po dve naduri.

V oddelkih termoplastov, montaži šal, šivalnici in prikojevalnici Col in šivalnici Žiri (težka), bodo med kolektivnim dopustom prerazporedili delovni čas in bodo v teh oddelkih med kolektivnim dopustom prvi teden delali. V teh oddelkih in lah-

ki montaži pa bo potrebno delati nadure vse sobote tudi v mesecu avgustu, septembru in oktobru, in sicer samo dopoldanska izmena.

Sprejet je bil sklep, da se podpiše kupoprodajna pogodba za odkup zemljišča za bodoči obrat v Šentjoštu. Za nakup 30 šivalnih strojev je bil sprejet sklep, da se z DO Bagat podpiše samoupravni sporazum o sovlaganju v razširjeno reprodukcijo v višini 20 % od vrednosti strojev.

Delavski svet delovne organizacije

Sprejet je bil sklep, da Alpina prevzame pokroviteljstvo nad smučarskim skakalnim klubom Žiri za dobo treh let. V letu 1985 bo Alpina iz sredstev reprezentance SSK Žiri dala 100 starih milijonov. Kot protiusluga pa se od SSK zahteva reklamiranje na tekmovanjih. D. V.

Pred štiridesetimi leti se je začelo

nadaljevanje 2

»Nova oblast se bo iz dneva v dan utrjevala in prinašala nove in globoke gospodarske spremembe, zato ne oklevajmo, združimo se v močno gospodarsko podjetje. Tako bomo postali gospodarsko sposobni, koristili bomo kraju, zadovoljili delavstvo in njihove družine, pozneje pa bomo tudi konkurenčno uspešni.« Ko sem končal, sta se ponovno oglasila zastopnika d. d. Sora in Postolarske zadruge. Oba sta z vso odločnostjo zagovarjala združitev, dokazovala prednost tega koraka, prepričevala in pozivala ostale zastopnike, naj premislijo in naj se odločijo za združitev. Ker se ni nihče več priglasi k besedi, sem predlagal, da bi se ponovno sestali čez dva dni z zastopniki delavcev in malih obrtnikov. Vsi navzoči so soglašali s predlogom in s tem se je sestanek zaključil.

Dva dni pozneje smo se zopet sestali vsi zastopniki in lastniki prej navedenih podjetij ter zastopniki delavcev in malih obrtnikov. Predlagal sem, da ustanovimo podjetje na zadružni podlagi, kjer bi bili vsi delavci in uslužbenci enakopravni. Navedel sem glavne značilnosti bodoče zadruge. Ker ni bilo nobenih ugovorov niti pripomb, je bilo predlagano, da ustanovimo pripravljalni odbor, ki naj takoj prične z delom in naj pripravi vse potrebno za ustanovni občni zbor in pravilo podjetja. S tem predlogom so se navzoči strinjali.

Ker je bil pripravljalni odbor izvoljen, smo določili še naziv podjetja. Bilo je več predlogov, odločili pa smo se, da se podjetje imenuje Čevljarna Žiri z. z. o. j. (Zadruga z omejenim jamstvom). Dogovorjeno je bilo, da se v ponedeljek začne delo in določili so ljudi za opravljanje glavnih poslov.

Na sestanku, katerega zapisnik nosi datum 10. junija 1945, je bil izvršen prelom s starim in začetek novega obdobja za žirovske čevljarje. Enakopravno smo reševali življenjske probleme novega podjetja delavci, družniki in zasebniki.

30. 7. 1945 je bil ustanovni občni zbor ob navzočnosti 84 vpisanih članov ter s tem dal novo ustanovljenemu podjetju uradno in pravno podlago. V upravni odbor so bili izvoljeni: Vinko Govekar, Ignac Naglič, Franc Mlinar, Mirko Kosmač, Avgust Bogataj, Lovro Kavčič, Jakob Strlič, Jože Maček in Rudolf Kristan.

Za namestnike upravnega odbora so bili izvoljeni: Janez Zakelj, Pavel Kavčič in Matej Ivanov.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Ivan Zajc, Leander Mlinar, Matevž Strlič, za namestnike pa Jakob Tavčar, Štefan Albreht in Franc Poljanšek.

Vodstvo podjetja se je znašlo pred velikimi in težavnimi nalogami.

Novoizvoljeni upravni odbor je stal pred velikimi in odgovornimi nalogami. Kako sprejeti in zaposliti delavce, ki so se vračali z bojišča in iz pregnanstva na svoje domove, je bila naša največja skrb. Čeprav so nekateri bili ob vrtnitvi zelo izčrpani, so se veselili svobode in z zaupanjem gledali na novi nastajajoči družbeni red. Zeleli so samo v miru živeti in delati. Mnogo se jih ni vrnilo, predvsem mladih, kar smo občutno pogrešali, vendar smo se lotili dela in obnove z vso vnemo.

Kot predsednik novo ustanovljene zadruge sem poleg upravnih poslov prevzel še nabavo in prodajo ter skrb za finance. Ignac Naglič je prevzel tehnično in obratovno vodstvo, Franc Mlinar pa vso odgovornost za pisarniško službo in knjigovodstvo. Znašel se je pred težko nalogo. Prva mu je bila v pomoč Silva Kopčavar, za obračun mezd pa Pavel Kavčič. Mesec dni kasneje je prevzel knjigovodstvo Janez Oblak, ki se je vrnil iz pre-

Še nekaj trenutkov in čevlji bodo na poti h kupcem. Ali bo spet kaj reklamacij?

NOVACIJE

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Strokovno posvetovanje v Slovenj Gradcu

V dneh 13. in 14. junija je bilo v Slovenj Gradcu že tradicionalno posvetovanje delavcev usnjarsko predelovalne industrije pod naslovom Usnje—produkcija—ideja—kreacija. Prvi dan posvetovanja je potekal v duhu strokovnih predavanj strokovnjakov z različnih področij (od usnjarskih, čevljarških, do strokovnjakov s področja oblikovanja). Nekatere glavne misli na teh predavanjih so bile:

Izvozna naravnost celotne jugoslovansko usnjarske

in usnjarsko predelovalne industrije je zelo izrazita v slovenskem delu te dejavnosti; po strukturi delež konvertibilnega izvoza v celotnem izvozu daleč presega jugoslovansko povprečje. Gibanje cen osnovne vhodne surovine — surovih kož in bistveno zmanjšanje dohodkovne motivacije konvertibilnega izvoza, zmanjšujeta dohodek dejavnosti. Pri prodaji na domačem tržišču delujejo tržne zakonitosti, padec realnih osebnih dohodkov pa še pospešuje to delovanje. Razpolaganje s skromnim in nezadostnim deležem ustvarjenih deviz je še vedno motiv za izvoz, osnutki novih zakonov za urejanje ekonomskih odnosov s tujino pa tega ne vsebujejo. Izredno hiter tehnološki razvoj v svetu povzroča zaostajanje usnjarske in usnjarsko-predelovalne industrije, saj je kljub visokemu izvozu, uvoz strojev in opreme skoraj nemogoč, oziroma je izredno majhen.

Rešitev iz te zagate je razvijanje novih tehnoloških procesov in strojev na osnovi domačega znanja. Večji podatek je treba posvetiti inovatorski dejavnosti v delovnih organizacijah. Na tem področju bi bilo potrebno delati povsem drugače. Treba je začeti delati bolj načrtno s profesionalno nastavljenimi delavci na tem področju in ne čakati na naključne inovacije, kot dosedaj.

Skratka, inventivna dejavnost mora v delovnih organizacijah dobiti mesto, katero tudi zasluži; korak naprej v tej dejavnosti se je pokazal tudi v Slovenj Gradcu, saj so mesto na razstavnem prostoru dobili tudi najboljši inovacijski dosežki v lanskem letu.

Drugi dan posvetovanja je bila predselekcija modelov, sestavnih delov in materialov Izbora pomlad-poletje 1986. Tu je bil zelo uspešen naš modelir Janez Vehar, ki je v močni konkurenci dosegel 3. mesto v razredu ženskih sandal. Popoldne je bila za zaključek organizirana še okrogla miza o aktualnih problemih stroke. O tem pa kdaj drugič. **Cveto GRUDEN**

Tretja nagrada v Slovenj Gradcu

Obeti so ugodni le, če bomo dobro delali

Po obisku največjih kupcev iz tujine, smo se pogovarjali z vodjem programa smučarskih čevljev Tonetom Kavčičem. Takole je pripovedoval:

»Tu so bili res naši največji predstavniki, ki prodajajo pancerce: Heierling Švica, Haugen Norveška, Riess in Schaer iz ZDA, Drössler iz ZRN.

Od standardnih modelov smo za ta tretji sestanek pripravili vse. Ob tem naj povem, da bo kolekcija dokončno predstavljena na četrtem sestanku, ki bo septembra; takrat bomo o tem lahko pisali podrobneje.

Od novosti je bil MSX zelo dobro sprejet, tako glede na funkcionalnost, kot tudi estetski izgled. Pokazali smo tudi nov tekmovalni čevljev in kupce s tem prepričali, da smo sposobni z lastnimi silami izdelati dober čevljev.

Zunanji sodelavec Milan Herzog je pokazal 2 nova modela, ki pa sta še v zelo začetni fazi, kar bo treba še temeljito obdelati.

Če strnem ugotovitve tega posveta lahko rečem, da se v prihodnje lahko nadejamo dobrih rezultatov na tržišču, če bomo delali solidno, torej kvalitetno in v določenih rokih. Poudarjam pa, da je ta solidnost nujna, ker se v svetovni konkurenci kar hitro lahko zgodi, da zaradi nesolidnega dela v hipu zdrknemo od 100.000 parov na 5—10.000 parov. Kaj to pomeni, si lahko samo mislimo,« je končal svoje razmišljanje Tone Kavčič.

Tale čevljev smo razvili doma, z lastnimi silami in znanjem

To je bil tretji sestanek za pripravo kolekcije za sezono 1986/87, hkrati pa smo se pogovarjali o odpremi v sezoni 1985/86, skupno s kupci pa smo ugotavljali dobre in slabe strani proizvodnje obutve, ki jih čaka.

gnanstva. Iz vojske pa se je vrnil Julij Govekar in prevzel mezdni oddelek. S tem so bile pisarniške službe začasno urejene.

Obratovodja Naglič se je boril s težkimi problemi. Najprej je bilo treba urediti in popraviti delavnice, izvesti tehnične priprave in organizacijo dela. V našem smo vzeli štiri največje delavnice v Stari vasi. Zasebniki so nam proti odškodnini posodili stroje in inventar, kar smo kasneje kupili in izplačali. Prostori za pripravo gornjih delov, sekalnica in skladišča so bili nameščeni v bivši postolarski zadrugi, montažna dela pa so potekala v ostalih delavnicah. Delovodje so bili tovarishi Avgust Bogataj, Rudolf Kristan, Maks Tušar, Anton Mlinar, Jernej Peternelj, pozneje pa Franc Kavčič in Pavel Zajc. Pripravljeni material so razvažali z ročnim vozičkom po posameznih obratih. Pozneje, ko se je število zaposlenih večalo in se je odpirali nove obrate, je pripravljeni material razvažal z malim konjičem Anton Poljanšek.

Da je bila združitev vseh čevljarjev upravičena, se je kmalu pokazalo v praksi. Že v nekaj mesecih smo izdelali več tisoč parov vojaške in delavske obutve. S prodajo izdelkov ni bilo težav, z nabavo surovin in pomožnega materiala pa so bile velike težave, ker je bilo blago racionalizirano, tako da si moral imeti poleg denarja še nakazilo od glavne direkcije za usnjarstvo. Pogosto se je dogajalo, da niti z nakazilom in denarjem nisi mogel nabaviti materiala, še mnogo težje je bilo za strojne dele, nabava novih strojev pa sploh ni bila mogoča. Posebne težave smo imeli s prevozom, ker v kraju nekaj let po vojni nismo imeli nobenega prevoznega sredstva, razen konjske vprege in enkrat dnevno avtobus. **se nadaljuje**

Spet na počitniški praksi in na počitniškem delu

Te dni je spet med nami veliko mladih ljudi. Človeka kar zamika, da povpraša, kaj neki delajo. Nekaj sem jih pobaral; odgovori so tu.

S prvim julijem nova obdelava podatkov za prodajo

Za nov način obdelave zalog v MPM smo se odločili zaradi nenatančnosti in ne sproti ugotavljanih (ne ažurnosti) podatkov, dobljenih na star način. Kako nenatančni so bili ti podatki, pove že dejstvo, da si v centrali čisto nismo upali poslati računalniško izpisanih predlogov za zamenjave obutve med trgovinami (predispozicije). Na to nenatančnost je vplivalo predvsem to, da je računalnik ločeno obdeloval podatke za potrebe finančno računovodskega sektorja in potrebe prodajne operative.

Tako smo pred približno enim letom pričeli razvijati nov paket za obdelavo podatkov zalog v MPM. Nov način smo zastavili tako, da računalnik črpa podatke o gibanju zalog in prodaje iz enotne baze podatkov za potrebe vseh uporabnikov v Alpini. Paket je sestavljen iz treh osnovnih skupin računalniških programov.

Programi za vnos podatkov. Dokumenti se v bazo podatkov vnašajo na dva načina:

— preko terminala v operativni MPM — obsega vnos tujih dobavnic (hkrati z računi dobaviteljev za potrebe saldakov), tujih dobropisov, bremepisov, predispozicij med trgovinami, presignacij in popravki napak. Tu smo v glavnem dali poudarek temu, da teče vnos podatkov čim enostavneje, brez odvečnih vpisov. Računalnik že ob vnosu odkrije večino napak in nanje opozori delavca, ki podatke vnaša.

— Iz obstoječih obdelav na računalniku — obutev poslano iz centralnega skladišča bo na primer računalnik sam prenesel na zalogo trgovine (kot blago na poti) hkrati, ko bo obdeloval zalogo v skladišču končnih izdelkov. Podobno velja tudi za Alpina dobropise, podatke o štirinajstdnevni prodaji bo računalnik vzel iz obdelave prometnega davka.

Programi za kontrolo podatkov

S pomočjo teh programov bodo v finančno računovodskem sektorju (FRS) konec meseca opravili kontrolo med obračunom po prodajalnah, ki ga bo izračunal računalnik in med mesečnim obračunom zaloge in prodaje, ki ga bodo izdelali naši trgovci v MPM. Po končani kontroli in popravkih napak bo računalnik izdelal obračun po tr-

govinah in knjižil v knjigovodstvu, kakor tudi blokiral vse do takrat vnešene podatke za pretekli mesec.

Programi za izpise rezultatov so namenjeni različnim uporabnikom:

FRS — dnevnik književnih dokumentov, kontrolne liste.

Prodajalne — izpis obračunov, zgoščen izpis zaloge po artiklih, predlogi za predispozicije.

Dobavitelji obutve — obračuni sprememb cen, obvestila o uspešnosti prodaje.

Operativa MPM — izpisi stanja zaloge in uspešnosti prodaje po artiklih, grupah obutve, podgrupah obutve, dobaviteljih, prodajalnah, rajonih ter različne kombinacije teh kriterijev. Te izpise, kakor tudi predloge za predispozicije namenjene trgovinam, ima prodajna operativa možnost naročiti tudi iz še ne dokončno skontroliranih podatkov štirinajstdnevno. Izpise označene z zvezdico izdelata računalnik avtomatično ob zaključku meseca.

Paket je narejen tako, da zahteva popolno izravnavo obračuna, ki ga bo izračunal računalnik z obračunom trgovcev. Paket tudi ne dopušča negativnih zalog, kar pomeni dodaten prispevek k točnosti rezultatov. Seveda pa bosta ti dve zahtevi povzročili, da bo pri delu vseh uporabnikov nujna bistveno večja natančnost, kot je bilo to doslej. Z novim načinom obdelave podatkov smo prvotno nameravali pričeti že po novoletni inventuri, vendar nam do takrat še ni uspelo izdelati vseh programov. Tako smo po novem letu dokončali vse programe, nekatere dodatno izpopolnili in paket preizkusili.

Morda še to; celoten paket smo samostojno izdelali doma v Alpini in znašajo stroški za njegovo izdelavo po grobi oceni 200 starih milijonov (bruto OD dveh delavcev za eno leto in uporaba računalnika IBM).

Pri izdelavi tega paketa smo si pridobili tudi veliko novih izkušenj, ki jih bomo lahko s pridom uporabili pri naslednjem paketu, namenjenem prodaji — to so naročila kupcev, ki bodo obenem služila tozdu Proizvodnja za njihove obdelave.

**Borut Oblak
Zdenko Bekš**

Brigita Berčič in Majda Frlic sta povedali, da bosta na praksi ostali 3 tedne, kot to zahteva Alpina po štipendijski pogodbi. Tu se v praksi naučimo več kot v šoli.

Samo Capuder: Končal sem kovinarsko šolo. Preden dobim spričevalo strojnega ključavničarja, moram opraviti še obvezno šolsko prakso, ki bi jo sicer moral opraviti jeseni, pa mi zaradi bolezni ni bilo mogoče. Po kolektivnem dopustu pa bom postal pripravnik in začel z rednim delom tu v orodjarni.

Martin Novak: Izdelal sem drugi letnik šole za orodjarje. Moram reči, da se na praksi veliko naučim, tako da so trije tedni zelo koristni.

Ludvik Istenič: Obiskujem kovinarsko šolo in bom postal strugar. V Alpini sem se zaposlil za 2 meseca, da zaslužim nekaj denarja, saj tudi hobi stane.

Tomo Demšar: V Alpini bom ostal mesec in pol, da bom kaj zaslužil, saj vsak dinar prav pride. V domu, kjer bom stanoval ob študiju na glasbeni akademiji je oskrbnina veliko večja, kot je štipendija. Sicer delam tu že tretjič in prav lahko se vključim v delo.

Kadrovske novice

skupnih služb je v kuhinji nastopila delo Marija Repaš, v TOZD Prodaja pa so začeli delati Nada Škoflek v prodajalni Titovo Velenje, Zorica Vulović v prodajalni Kragujevac in Jasna Lovrinović v prodajalni Travnik.

V TOZD Proizvodnja so prenehali z delom Marija Kuhar, Olga Šubic in Amalija Lukačič — vse iz obrata Gorenja vas, Stanislav Semič je odšel na odsluženje vojaškega roka, Frančiška Trček in Pavla Erznožnik sta se upokojili, Miroslav Pivk pa se je zaposlil v drugi delovni organizaciji. Z delom sta v delovni skupnosti skupnih služb prenehala Robert Bogataj, ki je odšel na služenje vojaškega roka in Jože Mlinar, ki je odšel v pokoj. V TOZD Prodaja sta z delom prenehala Stanislava Jereb iz prodajalne Škofja Loka I in Stanislav Flajnik iz prodajalne Ljubljana IV.

Informacija o počitniškem delu

Na objavo se je prijavilo 21 deklet in prav toliko fantov. V delovno razmerje za čas počitnic so bili sprejeti vsi prijavljeni kandidati. Razporedili smo jih v naslednje oddelke: termoplasti, oddelek šal, oddelek brizgana obutev, lahka montaža, ši-

valnica, skladišče materialov, skladišče gotovih izdelkov, predvsem zaradi tega, da bomo pravočasno izdelali vso obutev; pomagali bodo pri skladiščnih delih, oziroma nadomeščali nekatere redno zaposlene delavce v času dopusta.

Številnejše zaposlovanje novih delavcev se je ponovno odrazilo v mesecu juniju in v začetku julija; v tem času je precej delavcev prenehalo delati, začelo je 31 novih delavcev, z delom pa je prenehalo 13 delavcev.

Delovno razmerje so v TOZD Proizvodnja nastopili Franc Nagode, Stanko Prelog, Damjan Laurenčič; Drago Žakelj, Herman Strel in Miroslav Podobnik so se vrnili s služenja vojaškega roka. Prav tako je v tem času nastopilo počitniško delo 22 dijakov. V delovni skupnosti

V Sisku odprta prenovljena prodajalna

Prodajalna v Sisku bo odslej mnogo bolj funkcionalna

11. junija so po komaj dvajsetih dnevih prenavljanja ponovno odprli prodajalno v Sisku.

Kot pravijo v prodajalni, je bila prenova tudi zares potrebna, saj je v osemnajstih letih prodajalna močno zastarala, tako po opremljenosti kot po izgledu.

Sedaj, ko so naši delavci zamenjali pode in opremo, uredili notranjost in pročelje, je prodajalna spet sposobna za sodobno prodajo obutev; kar z zadovoljstvom ocenjujejo tudi prodajalci sami.

Kot že rečeno, je to posodobitev opravila naša skupina za adaptacijo v borih dvajsetih dneh za 180 starih milijonov, kolikor znašajo skupni stroški.

»Tako so sedaj pogoji prodajalne, ki je sicer v trgovskem središču Siska, mnogo boljši in računamo, da se bo povečal tudi promet,« je menil direktor TOZD Prodaja Ivan Capuder, ki je prodajalno tudi odprl.

Dozočili so se

Na novo življenjsko pot so v tem mesecu stopile sodelavke Marinka Peternel iz obrata Gorenja vas, Stana Jalšovec in Milijana Treven iz Žirov. Ob tem pomembnem življenjskem dogodku jim iskreno čestitamo in želimo predvsem razumevanja, zdravja, sreče in zadovoljstva v zakonu!

V pokoj odhajajo:

Iz naše delovne sredine odhajajo v pokoj Frančiška Trček in Pavla Erznožnik iz oddelka šivalnice ter Jože Mlinar iz skladišča obutev. Vsem želimo predvsem še mnogo let trdnega zdravja, zadovoljstva v domačem krogu in prijeten spomin na delovna leta v Alpini.

Vida Justin iz Gorenje vasi je bila ob odhodu v pokoj na sprejemu pri direktorju TOZD Proizvodnja Tonetu Klemenčiču

Še posnetek za spomin: člani kolektiva prodajalne v Sisku, direktor TOZD Ivan Capuder in ostali sodelavci

na temo: PRVO POLLETJE JE ZA NAMI. KAJ NAS ČAKA V DRUGI POLOVICI LETA

V razgovoru so sodelovali: Jože BOGATAJ — vodja nabavnega sektorja, Tone KLEMENČIČ, direktor TOZD Proizvodnja in Bojan STARMAN, vodja prodajnega sektorja.

1. Ocenite delo na vašem področju v prvih šestih mesecih:

- a) zunanji vplivi
- b) notranje dobre in slabe strani
- c) organizacijski napredek oz. pomanjkljivosti
- d) ali smo napredovali v povezovanju sektorja v smislu boljših skupnih uspehov
- e) primerjajte načrtovano oz. doseženo

Jože BOGATAJ:

Če začnem pri zunanjih vplivih, lahko rečem, da smo imeli v letošnjem prvem polletju manj težav, kot prejšnja leta. Vse do junija nismo imeli problemov z uvozom, še manj pa s preskrbo ustreznih sredstev. Vse štiri oblike (malobojni promet, koperative, nakupi z lastnimi devizami, začasni uvoz) so tekle brez težav in tako smo se z nekaterimi težjimi primeri spoprijeli šele sredi junija. Seveda tudi v prvem polletju nismo poslovali povsem normalno in brez problemov, vendar je bilo to bolj odvisno od ljudi.

Ko govorimo o dobrih in slabih straneh, bi najprej poudaril napredek, dosežen v tem, da se je proizvodnja začela specializirati, vse to pa pomeni tudi za nabavo lažje delo, manj vrst materialov, boljši pregled, lažje razumevanje ljudi, ki na tem delajo in boljše kvaliteto.

Na drugi strani pa smo imeli primere, ko za veliko naročilo za izvoz s Sovjetsko zvezo nismo uspeli nabaviti zadostne količine kvalitetnega materiala. To nam je uspelo dobaviti šele po dveh mesecih, kar kaže na slabo stran specializacije (seveda če stvari gledamo s stališča nabave).

V organizacijskem smislu je v organizaciji po linijah dosežen napredek. Še vedno pa se prevečkrat dogaja, da se nekateri ne znajo vključiti v takšno obliko sodelovanja. Naj povem najbolj tipičen primer: v organizaci-

ji smo točno zapisali, kaj mora skupina štirih, petih ljudi, ki to delo opravljajo, vedeti. Morajo poznati produkt, kdaj bo dan v proizvodnjo, iz kakšnih materialov bo, kje se to blago dobi, kdaj je treba dobaviti material, da bo zaloga najmanjša, itd. in da bo proizvodnja imela dovolj dela. Vendar ugotavljamo, da se nekateri ne vključijo, da bi produkt spoznali, ali niso sposobni spremljati tekočega dela in čakajo, da jih bo nekdo opozoril, kaj je treba narediti. To so človeške slabosti, kar pa ne pomeni, da sistem ne bi bil dober. Opažam pa še druge pomanjkljivosti, nekaterim botrujejo oblike dela, ki jih je vsak dan več in s katerimi rešujemo pomanjkanje koriščenja deviz in druga vprašanja, kjer je tesno povezano delo prodajnega in nabavnega sektorja. Tu je še premalo sodelovanja, da bi bil učinek večji.

Skratka, če ocenjujem naše delo mislim, da smo v grobem dosegli načrtovano. Če pa bi stvar ocenjevali bolj poglobljeno in ugotavljali, kaj bi še lahko napravili, bi sigurno še ugotovili rezerve.

Število izdelanih parov, oskrba proizvodnje in dejstvo, da ni bilo večjih zastojev, kaže na to, da smo cilje dosegli. Ob razmišljanju, kaj bi bilo treba napraviti, da bi bili uspehi še večji, pa lahko ugotavljamo precej več napak v delu ljudi, kot tako imenovanih objektivnih težav. Omenil bi še, da smo uspeli stoodstotno spremljati prilive sredstev, zlasti deviz, kar je osnova, da sploh lahko tekoče poslujemo.

Načrtovali smo, da bomo pri usnju, ki predstavlja 50 % vrednosti naše nabave, polovico kupili doma, polovico pa uvozili. Zaradi velike preusmeritve na izvoz v Sovjetsko zvezo, nismo pravočasno preskrbeli usnja z zahoda, kjer je cena polovico nižja in smo kupovali domače blago. Razumljivo je, da pride

do razlik v vrednosti nabavljenega materiala glede na plan nabave. Ugotavljamo, da smo januarja še dobro dosegli plan, februarja, marca, aprila in maja pa smo plan preseglji za več kot 40 %, prav zaradi omenjenih primerov. Jasno je, da takšnega skoka cen nismo mogli predvideti.

Delo-življenje:

Kako pa izgleda povezovanje s surovinarji?

Jože BOGATAJ:

Narobe bi bilo, če bi rekli, da na tem področju nismo naredili nič. Uspeli smo se povezati, vendar na škodo čevljarstva. Moč usnjarjev je namreč tako velika, da smo se čevljarji morali podrediti njihovim zahtevam, povezali smo se kljub temu. Torej za nas kakšnih ugodnosti zaenkrat še ni.

Tone KLEMENČIČ:

V TOZD Proizvodnja smo zelo občutili vpliv hitrega naraščanja cen, na drugi strani pa naši osebni dohodki v začetku letošnjega leta niso dohitevali, oz. spremljali rasti cen in tako so življenjski stroški naraščali hitreje, kot osebni dohodki delavcev. To se je začelo odražati tudi pri delovni morali, kajti če je osebni dohodek prenizek, težko pričakujemo prizadevnost in kakovost. To smo v začetku aprila začasno rešili s povišanjem stimulacije oz. uspešnosti delovne organizacije za 30 %.

Dobra stran poslovanja v prvem polletju je predvsem v tem, da smo v povprečju delali večje serije; imeli pa smo tudi nekaj manjših naročil, kar je vplivalo na slabo kvaliteto in kasnejše reklamacije tujega kupca.

Tako bi lahko ocenili, da smo imeli v povprečju boljše pogoje za delo, kar pa je bilo razdrobljene proizvodnje pa nas je več stalo, kot bi nas smelo. Menim, da bo v drugem polletju ta slika dosti boljša, saj se korak za korakom približujemo specializaciji proizvodnje po oddelkih, čeprav nam zastavljene cilje občasno prekrizajo določene stvari (npr. pri pancirjih smo pozno prišli do form za čevlje z vstopom zadaj, ki so tehnološko bolj zahtevni in zahtevajo več časa v proizvodnji, kar je povzročilo, da smo morali športni trak v Žireh preorientirati na izdelavo notranjih čevljev, česar nismo načrtovali). Vse to nam »podira« specializacijo, ki smo jo zastavili.

Menim, da je predvidena organizacija dobra, vendar je, zaradi različnih vzrokov, vedno ne upoštevamo. Marsikaj nam prekriza zastavljene plane. Potem menjamo proizvodnjo in pripravimo druge artikle, za poizkusno proizvodnjo pa ni časa. Tako se hitreje zgodi, da je v proizvodnji

kaj narobe in menimo, da je organizacija slaba. Vzroki za to pa so prav gotovo drugje, kajti trenutne razmere nas silijo v to, da iščemo rešitve, da bi bilo težav čimmanj. Poenostavljeno rečeno pa je organizacija tudi prilagajanje ukrepov trenutnim razmeram.

Glede povezovanja med sektorji mislim, da se dobro dogovarjamo, ko pa je potrebno dogovore izvršiti, velikokrat popolnoma zvedenijo. To velja tako za prodajo, kot nabavo. Torej, problemi nastajajo v glavnem v operativi, ker vsi ne opravljajo svojih dolžnosti tako kot bi jih morali. Tudi povezava med plansko službo in referenti v nabavi še dokaj dobro uspeva, vendar je to delo preveč enostransko. Npr. če zmanjka materiala, ne ugotovi tega nabavni referent, ki bi moral takoj obvestiti planski oddelek in sporočiti, kdaj ga bo nabavil, da bodo zaloge čim bolj optimalne.

Tudi v proizvodnih oddelkih izgubljajo preveč časa za reševanje težav in je tako premalo časa za boljše organiziranje dela v posameznih oddelkih.

Če govorimo o načrtovanem in doseženem lahko rečem, da smo plan dosegli, nismo pa še dosegli kvalitete izdelkov kot je v teh časih nujno, pri nekaterih programih smo v zaostanku (pancerji), pri nekaterih pa smo načrtovali celo preseglji.

Če ocenjujemo kvaliteto dela v prvem polletju, lahko rečem, da je bila v glavnem na pričakovani ravni, čeprav je bilo vmes tudi nekaj »kikov« (npr. skrita napaka v materialu za apreski in reklamacija Jean Janine).

Bojan STARMAN:

Pri oceni dela prodajnega sektorja v prvi polovici letošnjega leta moram ugotoviti, da smo uspeli uspešno realizirati večino ciljev, ki smo si jih zastavili za to obdobje. Naša osnovna naloga je prodaja obutve v okviru predvidenih zmogljivosti proizvodnje in v okviru predvidene prodajne strategije. Osnovno vodilo poslovanja prodaje v prvem polletju je bilo dvigovanje kvalitete naših poslov s tujino, kakor tudi na domačem trgu. To pomeni sprejemanje takih programskih in komercialnih odločitev, ki naj bi v celoti izboljšale materialni položaj delovne organizacije. V tej smeri smo uspeli doseči naslednje:

Pri dogovorih za sezono jesen-zima 1985 smo na zahodnem tržišču uspeli nekoliko zvišati cene pri vseh naših izdelkih. Proizvodnjo nekaterih manj donosnih programov smo zamenjali z boljšimi programi in solidnejšimi partnerji.

Specializirali smo proizvodnjo in izboljšali prodajne poti. Uved-

Zakaj zvedenijo dogovori

li smo nove načine poslovanja, ki omogočajo nižje stroške poslovanja in s tem boljše rezultate; obenem pa ukiniti nekatere slabše oblike.

Dosegli smo načrtovane rezultate pri prodaji na zahod, vzhod ter na domačem trgu.

Kar zadeva kupce in naše nastopanje na zunanjem tržišču pa dodajamo novo vrednoto: pripravljamo svojo kolekcijo in samostojen nastop na zahodnem trgu preko naše mešane firme v Zahodni Nemčiji, s pomočjo katere bo financirana tudi proizvodnja in za razmeroma majhne stroške bomo prisotni na nemškem tržišču. Sedaj smo na začetku, v perspektivi pa računamo, da bomo na področju lahke obutve imeli samo dva zahodna partnerja. Podoben korak kot smo naredili pri športni obutvi, nameravamo narediti tudi pri lahki obutvi, to je prodaja pod lastnim imenom.

Vsekakor smo v našem poslovanju napredovali. Skušali smo narediti čimveč, da bi opustili določene blagovne kredite in razne kompenzacije, ki so slabšali naš dohodkovni rezultat. Dogovarjamo pa se s partnerji za zastonjni uvoz, ki je za nas najustreznejša oblika, ki tudi ni toliko odvisna od naših predpisov, po drugi strani pa je to dodatno breme naših kupcev. Ugodna oblika poslovanja so tudi kooperacije, kar zato povečujemo.

Ce bi ocenjeval začetne planске naloge po programih; kaj smo si zamislili; kako bomo delali in kaj moramo doseči letos, lahko rečem, da je proizvodnja do konca leta že splanirana in jasna in tu ne bi smelo prihajati do kakšnih posebnih težav, čeprav se bomo še vedno srečevali s posameznimi problemi, na katere smo že navajeni. Moramo jih odpravljati, dosledno izpolnjevati dobavne roke, doseči kakovost, itd.

Problemi se pojavljajo tudi v skladišču končnih izdelkov, kjer ne dosežemo takega obrata zalog, kot smo ga lani. Poznamo razloge za to in upamo, da se bo položaj do konca leta izboljšal.

Težave imamo tudi pri razvoju nekaterih novih programov in izdelkov; tu ne dosežemo rezultatov, ki smo jih načrtovali, kar je tudi osnova za nadaljnje kvaliteto delo prodaje na vseh področjih.

Maloprodajna mreža je naš največji kupec na domačem tržišču, kjer se skupno dogovarjamo in pripravljamo kolekcijo. Sodelovanje poteka sorazmerno dobro, dogovarjamo in usklajujemo dobavne roke, sodelujemo na področju zalog in vsega drugega. Trenutno je zelo kočljivo vprašanje cen, ki jih ne smemo preveč dvigniti na škodo prodaje v MPM, na drugi strani pa moramo doseči ustrezne rezultate poslovanja delovne organizacije. Tu ne prihaja do nekkih revolucionarnih sprememb. Obdržali smo tudi približno enake količine po posameznih sezonah, s

tem, da se je struktura obutve nekoliko spremenila. Razmere na domačem trgu pa so se v zadnjem času tudi precej poslabšale in prodaja je zaradi tega nazadovala. Kljub temu lahko rečem, da naše prodajalne tudi sedaj dobro delajo in smo s prodajo kar zadovoljni.

Pri delu smo veliko odvisni od stalnih sprememb naših predpisov, kar zadeva poslovanje s tujino, pa tudi v zvezi s prometom na domačem trgu.

Največji vpliv na rezultate prodaje in tudi delovne organizacije ima vsekakor gibanje tečajev valut. V zadnjih letih je zaradi rasti dolarja, tako zahodne, kakor tudi klirinškega, večja motivacija izvoza na vzhod. Taki težnji smo se prilagodili tudi mi in letos smo precej več zmogljivosti namenili proizvodnji na vzhod.

Po drugi strani pri naši strukturi prodaje (več kot 55% izvažamo na zahod) na žalost ugotovljamo, da prilagajanje vrednosti dinarja drugim valutam koristi našim dolžnikom, ne pa izvoznikom.

Dejstvo je, da stroški proizvodnje zaradi visoke inflacije naraščajo veliko hitreje, kakor pa se spreminjajo tečaji, kar spet pomeni slabšanje naših rezultatov.

2. Kaj nas torej čaka v drugem polletju in kako se bomo lotili teh nalog:

- strokovne naloge
- organizacijski ukrepi
- stimulacije
- kako odpravljati ugotovljene pomanjkljivosti, zlasti v medsebojnem sodelovanju služb?

Jože BOGATAJ:

Trenutno imamo izredno velike težave, da zagotavljamo devizna sredstva za uvoz in pričakujemo, da se bodo razmere še poslabšale. Z uvozom materialov moramo preskrbeti proizvodnjo v času kolektivnega dopusta, ves avgust in za čas dopustov, ki jih ima italijansko tržišče, kjer dobimo večino uvoženih materialov. To smo sicer že vseskozi predvidevali, vendar se nam vse skupaj za teden dni odmika, kar lahko povzroči težave v proizvodnji.

Strokovne naloge, ki naj bi jih v tem času izpolnjevali naj bi bile predvsem prepričevanje, izobraževanje, organiziranje; nekateri namreč ne obvladajo vseh delovnih nalog, tako kot je potrebno. Včasih so tudi pogoji dela takšni, da ni mogoče delati tako, kot je bilo načrtovano in dogovorjeno. Mislim pa, da smo vodje določenih področij dolžni strokovno vplivati, da delo teče čim boljše.

Glede stimulacije pa menim, da smo še vedno preveč popustljivi, tako takrat ko so napake, premalo pa vidijo tiste, ki veliko in dobro delajo. Skratka, kar smo zapisali, nisimo sposobni tudi izvajati.

Kar zadeva sodelovanje med službami lahko rečem, da se včasih med seboj premalo poznamo in da ocenjujemo razmere in posameznike zelo pavšalno. Na primer, proizvodnja pričakuje od nabave idealne dobave materialov, mi pričakujemo od prodaje, da nam bo vse pravočasno naročila, prodaja pa pričakuje, da bo proizvodnja pravočasno in kvalitetno izdelala naročeno. Ker pa takšnega idealnega stanja ni in zaradi raznih vzrokov pogosto odstopamo od teh postavljenih ciljev, določene stvari pa pavšalno ocenimo, pride včasih do medsebojnega oboževanja.

Delo-življenje:
Ali bi se dalo to izboljšati z drugačno organizacijo, na primer organizacijo komercialnega sektorja?

Jože BOGATAJ:

Delno se da stanje izboljšati tudi s takšnimi prijemi, vendar je to predvsem odvisno od ljudi, ki neko delo opravljajo (vodij sektorjev) in naših najožjih sodelavcev. Mislim, da drugačna organizacija lahko vpliva deloma v dobrem ali slabem smislu, največ pa je še vedno odvisna od dela in zavesti nas samih; kako bomo uspeli delati in organizirati, da bo delo čimbolj teklo. Velikokrat se zgodi, da se premalo obveščamo, zato prihaja do konfliktov, ki pa jih zaenkrat še kar uspešno rešujemo. Če bo sistem računalniško vodene proizvodnje v naslednjih letih dejansko zaživel, nam bo to v veliko pomoč pri delu in s tem bodo odpravljene tudi marsikatero pomanjkljivosti, ki se sedaj pojavljajo pri našem delu. Seveda pa bodo vhodne informacije morale biti pravilne.

Bojan STARMAN:

Pri sami organizaciji in koordinaciji v delovni organizaciji smo dosegli precej boljšo povezavo, vendar smo še vedno precej daleč od zaželenega. Vsak dan bolj ugotavljamo, da sta, na primer, prodaja in nabava pri svojem delu v veliki soodvisnosti in povezavi. Nove oblike poslovanja in drugačna vsebina dela, bo v bodoče nujno pripeljalo do združitve teh funkcij v komercialo. Kdaj in kako bo to možno uresničiti, se bo potrebno še dogovoriti.

Prav tako veliko pričakujem od sodobnejšega načina obdelave podatkov in delovanja RCA, ki naj bi pospešil procese v poslovanju.

Delo-življenje:
Kako bi zaokrožili in izpopolnili delovne naloge vodje linije in vodje programa?

Bojan STARMAN:

Včasih vse kaže, da gre za dvoje delovnih opravil, ki sta tako povezani, kot da se podvajata. Toda, vodja linije je zadolžen za proizvodnjo, organiziranje delovnega procesa, organizacijo, osnovna naloga vodje programa pa je razvoj in prodajna funkcija. Res pa je, da morata oba imeti pregled nad zmogljivostmi, dobavnimi roki, kvaliteto in če bi oba delala točno tako, kot imamo zapisano, verjetno do raznih pomislekov ne bi prihajalo.

Tone KLEMENČIČ:

Te razmejitve so včasih res nekoliko sporne. Glede organizacije pa bi se strinjal, da je razmerje takšno, kot ga je navedel Jože Bogataj in če se ljudje, ki so tesno povezani, za nekatere stvari ne morejo dogovoriti, še tako idealna organizacija tega ne bo rešila. Tu pa je velika vrzel, imamo premalo kadra in upal bi si celo trditi, da je v tem glavni vzrok; in ne v strokovnem znanju in usposobljenosti. Ni konkurence kadrov in tako ni stimulacije ljudi, kajti nekateri veliko in dobro delajo, vendar dobijo približno toliko kot slabši in nezainteresirani.

Ce govorimo o nalogah, ki nas čakajo v bodoče, bi omenil, da razvijamo tudi nove projekte, ki naj bi jih naslednje leto vključili v proizvodnjo (notranji čevlji), nov sistem surf obutve, razvoj brizganega tekaškega čevlja. To so projekti, kjer je potrebno vložiti ogromno strokovnega dela, preizkusov in sodelovanja, predvsem vodij programov in razvojnih služb, povezanih v teamskem delu. Omeniti je potrebno še priprave za obdelavo preko računalnika.

Bojan STARMAN:

O posameznih strokovnih nalogah se dogovarjamo v okviru srednjeročnega plana, iz katerega izhaja veliko nalog. Najprej je treba dvigniti kvaliteto poslovanja, da bi v delovni organizaciji dosegli primerno akumulacijo in takšne rezultate dela, da bomo lahko stimulirali ljudi tako, da bodo prihajali in ne odhajali. Veliko se bomo morali prizadevati še za razvoj posameznih programov, spremljati in analizirati posamezna tržišča in zadržati približno takšno strukturo, kot jo imamo sedaj, s tem, da se bomo morali prilagajati trenutnim razmeram. Imamo še vedno zelo sezonsko proizvodnjo, zato bomo skušali tudi v pomladanskih mesecih doseči neko nepretrganost deviznega priliva, torej preko celega leta.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zakaj zvoedenijo dogovori

Kam na dopust

Tik pred dopusti smo, zato smo povprašali nekaj sodelavcev, kam se bodo odpravili

Karel Krolnik:

Za deset dni bom odšel v Umag. Tu mi je kar všeč.

Nataša Demšar:

Grem v Savudrijo za tri tedne, všeč mi je, da gremo s šotorom; tudi ceneje je. Tu je lepo, zanimivo, dovolj zabave in za mojo astmo tudi zdravo.

Igor Štucin:

Ostal bom kar doma, ker urejemo stanovanje. Tako ni ne časa ne denarja. Tudi sicer rajši grem v hribe, ker mi zaradi zdravstvenih razlogov morje ne ustreza.

Sem pa vedno rajši odhajal na dopust »na svoje«, letos bo to pač le jaga doma.

Igor Štucin

Celestina Trček, Ana Ušeničnik in Bernarda Pivk

so povedale, da se bodo letos dovoljile le z izleti; Ana pa je še pripomnila, da ji je zelo všeč na Rabu; če bi tu imela Alpina počitniške zmogljivosti, bi rada šla; Bernarda pa je menila, da je v Umagu prepusto.

Bernarda Pivk

Celestina Trček

Pogovarjali smo se še z drugimi delavci, ki pa rajši vidijo, da jih ne omenjamo:

V Alpini bi morali bolje poskrbeti za letovanje svojih delavcev, torej poskrbeti za več zmogljivosti in tudi boljše možnosti. Razmajene prikolice so bolj zasilna možnost, druge delovne organizacije res poskrbijo za udobje svojih delavcev, da se res spočijejo, so povedali.

Dopisujte

RAZGOVOR ZA

(Nadaljevanje s 7. strani)

V bodoče bo potrebno bolj natančno delati tudi s kadri in da bi končno prodajali znanje, ki smo si ga pridobili v razvoju.

Tone KLEMENČIČ:

Omeniti je potrebno tudi vrednostno analizo, ki jo bo potrebno uvajati. Tu mislim na vključevanje vodij programov in tehnologov.

Bojan STARMAN:

Smisel in vsebina tega je narediti čevljar, ki ga lahko na trgu prodamo po visoki ceni in imamo čim manjše proizvodne stroške, kar omogoča boljše poslovne rezultate.

Tu bo potrebno še veliko sodelovanja.

Poiskati bomo morali tudi način, da bi bili ljudje sproti bolj motivirani za delo, kar je tudi pogoj, da bodo ljudje še bolj pripravljeni delati. Ob koncu leta bomo vsi skupaj imeli več.

Tone KLEMENČIČ:

V prihodnje vidimo največje težave v izdelavi vseh naročenih količin, posebno kar zadeva ro-

ke. Vemo, da ni rešitev v delu med kolektivnim dopustom, ker je učinek takrat manjši zaradi nezadovoljstva in ljudje zaradi utrujenosti morajo imeti tudi več dopusta hkrati. Problem pa je v tem, ker tudi v teh dneh še ne moremo normalno delati.

Mislim tudi, da je potrebno voditi poslovno politiko in izoblikovati naše programe in nastope na posameznih tržiščih; da se pri tem upoštevajo tudi naše zmogljivosti v proizvodnji, nabavi materialov, itd.

Letos, v letu 1988 in delno še leta 1987 bomo dosegli usklajenost naših kapacitet montažnih oddelkov in izdelovalnic zgornjih delov. Delno so to naši obrati, delno pa so to kooperanti, kjer smo sovlagali in sklenili pogodbe o daljšem poslovnem sodelovanju (obdobje 10 let) in s tem bi dosegli neko usklajeno proizvodnjo. V nadaljnje širjenje pa ne računamo, temveč bomo znotraj tega obsega skušali doseči kar največ (s čimboljšimi tehnološkimi prijemi, izboljševanjem opreme, programi, z višjo kvaliteto in bolj komercialnimi izdelki).

ZAKLJUČEK:

Delno uspešni, bi bila najbolj enostavna trditev. Ker pa takle razgovor terja ocenjevanje rezultatov v primerjavi z možnostmi, se mi vsiljuje misel, da bomo za naše dobronamerne dogovore morali ustvariti realno osnovo za uresničevanje. Kakor kmet ne more dati sena v »štand« brez lat, tako naše proizvodnje in ostalih poslov ne bomo mogli uresničevati toliko časa, dokler ne bomo opravil načrtovali terminsko v povezavi z računalniško obdelavo, ki nam naj bi omogočila hitre reakcije.

Bolj kot še tako preštudirani delovni postopki pa je odvisno od ljudi, njihovega znanja, prizadevanja in volje za usklajevanje s sodelavci. Tudi tega marsikje manjka. In v obupnem prizadevanju, da proizvodnja ja ne bi stala, na primer, posamezne službe vsako zahtevano pomaknejo za nekaj časa nazaj, kar kaže na nezaupanje do izpolnitve nalog drugih (žal prepogosto utemeljeno). Rezultat: zaloge, ki grozijo, da bodo zdaj zdaj požrle ves dohodek.

Viktorja Neveda ni več med nami

Na prvi julijski dan nas je presunila novica, da je za vedno odšel od nas upokojenec Viktor Neveda.

V naši tovarni je delal kot kvalificiran čevljar v montažnih oddelkih, od leta 1948 dalje, vse do leta 1980, ko je odšel v pokoj.

Vse prekmalu je odšel od nas Viktor Neveda, zato ga bomo delavci Alpine in prijatelji ohranili v spominu kot vestnega delavca in dobrega prijatelja.

Z njimi je rasla Alpina

drug in zasebnih delavnic. Le počasi so prihajali tudi novi stroji, na katere sem se najprej učil sam, potem pa sem lahko uvažal druge».

Pavle pa je bil ves čas vključen tudi v upravljalške posle in družbenopolitično življenje, saj je bil član delavskega sveta, upravnega odbora, delal je v sindikatih.

»Dokler je bil direktor Vinko Govekar, smo se dobro sporazumevali, potem je prišlo sicer kratko obdobje Švaba in Cvetka, ko smo ugotovili, da je kadrovska zamenjava nujna. Šele s prihodom Toneta Peternela so se stvari spet uredile.«

Katere pa so bile večje akcije, ki ste se jih lotili?

»Mislim, da je ena izmed teh osnovanje lastne prodajne mreže, saj s prodajo v skupni mreži Triglav imenovani, ni šlo.

Potem je bil tu prehod na novo mehanizacijo. Delavci smo se leta in leta odpovedovali dobičku in šele leta 1965 smo razdelili prvi dobiček».

Delali ste tudi na drugih področjih.

V kraju se je po vojni ustanovila obnovitvena zadruga, ki jo je vodil Gabriel Velikonja. Slo je za to, da so lastniki, ki so izgubili svoje domove in druge stavbe ob meji, dobili nove hiše in objekte.

Delal sem tudi v odboru Naproze, sodeloval pri kartah in točkah, ki so se takrat delile ljudem, da so bili vsi vsaj za silo oskrbljeni, tako je vsega manjkalo!

Kaj pa sedaj?

»Pravzaprav mi zadnje čase nagaja zdravje.

Rad prebiram časopis Delo-življenje in zadovoljen sem, da Alpina tako uspešno premaguje težave in želim, da bi bilo tako še naprej. Pogoj za to pa je poleg znanja in pridnosti predvsem sloga, je zaključil razmišljanje ob svoji petinšedesetletnici Pavel Kavčič.

Nejko Podobnik

»Komaj, da sem bil kaj doma«, se spominja Pavel Kavčič, »toliko je bilo opravkov in dela po vojopravku in dela po ustanovi, ko smo začeli z ustanavljanjem čevljarstva in obnovo proizvodnje.

Najprej sem nekaj časa delal v proizvodnji, potem pa sem odšel v pisarno, kjer nas je bilo takrat le nekaj.

Kmalu po ustanovitvi Tovarne športnih čevljev (sedanje Alpine) se je ustanovila tudi čevljarška šola v Žireh. Čeprav sem bil za šolo zadolžen le eno leto, sem krepko občutil tedanje razmere in pomanjkanje. Začeli smo praktično iz nič. Imeli smo stavbo, kjer je sedaj Alpinina prodajalna.

Poskrbeti je bilo za nastanitev petintridesetih učencev, poskrbeti za izdelavo žimnic, ki nam jih je izdeloval Vinko Kolenc, odeje... Vsi učenci, tudi domačini, so namreč prebivali v domu. Vsi so bili tudi enotno napravljeni in zaradi večje discipline so nekaj časa odhajali v Strojarno, ker so jedli kar v stroju.

Poskrbeti je bilo treba tudi za strokovno šolstvo, opremo...

Kmalu sem ugotovil, da to ni delo zame in odšel sem v produkcijo. Postal sem vodja sekalnice, kar sem ostal vse do upokojitve.

Tudi tu je bilo veliko težav, imeli smo le nekaj starih strojev iz bivših za-

Pred odhodom so slovaški glasbeniki na našem dvorišču pripravili še improvizirani koncert

Glasba združuje

Slovaški pihalni orkester Vzduhotehnika iz Novega mesta nad Vahom v gosteh pri pihalnem orkestru Alpina

Že vrsto let navezuje pihalni orkester Alpina Žiri prijateljsko sodelovanje s pihalnimi orkestri preko meja naše domovine. Tako so bili že dvakrat na Slovaškem, enkrat v Avstriji in že večkrat v sosednji Italiji. Seveda nam ti pihalni orkestri tudi vračajo obiske. Tako tudi glasbena dejavnost postane bolj pestra.

Glasba ne pozna meja. Če bi bili voditelji držav glasbeniki, bi bile tudi državne meje bolj sproščene, brez žičnih ovir in raketnih groženj; več bi bilo prijateljstva. Ob letošnjih prvomajskih praznikih je bil pihalni orkester Alpine v gosteh pri slovaškem pihalnem orkestru Vzduhotehnika in njihovim delovnim kolektivom iz Novega mesta nad Vahom, kjer sta v veliki prvomajski paradi delovnih množic tega mesta sodelovala tudi oba pihalna orkestra. Letos je bila ta parada posvečena 40-letnici osvoboditve in 35-letnici samoupravljanja.

Že na Slovaškem sta oba pihalna orkestra pokazala, da znata polovico programa zaigrati skupaj in dokazala, da glasba lahko zbližja in ustvari sožitje in prijateljstvo.

V dneh od 28. junija do 3. julija letos je pihalni orkester Vzduhotehnika vrnil obisk. Že v petek, 28. junija zvečer je bil na Mestnem trgu v Škofji Loki promenade koncert pihalnih orkestru Vzduhotehnika iz Novega mesta in Alpine Žiri, kjer sta drugi del glasbenega programa orkestra zaigrala skupaj, pri čemer sta taktirko izmenjala oba kapelnika Ivan Trehal in Drago

Kanduč. Orkestra sta igrala slovaške in slovenske skladbe.

Naslednji dan sta se oba orkestra udeležila ljubljanske občeti. Dopoldan sta orkestra igrala na številnih ljubljanskih trgih, kjer so nastopale glasbene in folklorne skupine in navdušila številne poslušalce.

Popoldan sta oba orkestra nastopila v svatovskem sprevedu. Mogočno so donele melodije obeh orkestru po ljubljanskih ulicah, in množica gledalcev, ki je zatrpala mesto je navdušeno sprejela ta mednarodni nastop. Oba orkestra sta se morala kaj hitro posloviti, ker je bilo treba še na večerni koncert v Žiri.

Zares, telovadnica osnovne šole v Žireh je bila v soboto zvečer polna občinstva. Prvi del programa sta oba orkestra izvedla vsak zase. V drugem delu pa so se godbeniki združili in pod vodstvom obeh kapelnikov so skupaj zaigrali. Navdušena žirovska publika je združena godbenike nagradila z navdušenim aplavzom. To je bil spet izjemen kulturni dogodek za Žirove.

V nedeljo opoldne so se gostje odpeljali še v Postojno, kjer so si ogledali jamo in izvedli pred jamo in na terasi hotela Kras promenadni koncert. Po koncertu pa so se odpeljali proti Umagu, kjer so bili do srede, 3. julija gostje v počitniških hišicah Zlatoroga. Večina gostov še ni videla morja in je bilo to zanje izjemno doživetje. Če ugotovljamo, da je bil pred zadnjo vojno severni Jadran poleti poln čeških gostov, so se žal po tej vojni zanje razmere toliko spremenile, da so sedaj njihove želje priti na morje, skoraj neuresničljive.

Se enkrat lahko rečemo: če bi bili politični voditelji glasbeniki, bi bilo svobode, kruha in človečnosti dovolj za vse. Mimo vseh meja bi spoznavali prijatelje, morje bi valovalo za vse. In človek bi bil človeku brat in ne sovrag!

Ivan REVEN

Rudnik urana Žirovski vrh se odpira

V Rudniku urana Žirovski vrh, kjer tečejo raziskave in poskusna proizvodnja (1982) — blizu 25 let so 30. junija pripravili — dan odprtih vrat — informativni dan. Odzvalo se je okoli 200 občanov, ki so z zanimanjem spremljali predstavitev rudnika in tudi postavljali vprašanja.

Uvodoma je spregovoril direktor Dušan Pensa, ki je opisal dosedanje proizvodnje in postregel še z nekaj podatki. V RUŽV je sedaj zaposlenih 430 delavcev, od teh kar 55 z visoko ali višjo izobrazbo. Letno nakopljejo 160.000 ton rude, ki se tu nahaja v lečah (in ne v žili), poleg rude pa še približno prav toliko jalo-vine.

Iz 160.000 ton rude predelajo okoli 120 ton uranovega koncentrata (uranovega oksida) ali rumene pogače imenovane.

Ta končni produkt rudnika gre v nadaljnjo predelavo in bogatenje, da dobijo takoimenovane tablete za polnjenje garilnih elementov v našem primeru 16,6 ton letno. Toda ta predelava teče v ZDA, saj trenutno le štiri države na svetu opravljajo to predelavo.

Dosedaj je celotna investicija v rudnik veljala 960 starih milijard in ocenjujejo, da je do danes opravljenih 94 % vseh del, ki jih je treba opraviti, da bo lahko stekla redna proizvodnja.

Do sedaj so namreč v času poskusne proizvodnje proizvedli že blizu 20.000 ton uranovega oksida, saj iz približno 1 tone rude dobijo po predelavi 1 kg uranovega oksida (rumene pogače).

Uvodni predstavitvi je sledil film, nato pa so strokovnjaki RUŽV odgovarjali na mnoga zanimiva vprašanja. V razpravo se je vključeval tudi dr. Čopič z republiškega sekretariata za energetiko.

Prisotne je najbolj zanimalo, kakšen je vpliv rudnika na delavce in okolje.

Ta vpliv so ocenili približno takole: če vzamemo vse druge naravne vplive okolja, ki vplivajo na človeka, se zaradi rudnika poveča negativen vpliv le za 1 odstotek. Ves čas so prav varstvu okolja posvečali veliko pozornost in s pomočjo zunanjih institucij so ustvarili tako imenovan zaprt tehnološki sistem, tako da ni nobenih odpadkov, razen tehnološke vode, ki jo spuščajo v Brbovščico, ki pa zaradi tega ni

30. junija je bil v Rudniku urana Žirovski vrh prvi informativni dan. Na sliki: del predelovalnega obrata

bistveno onesnažena, saj jo še vedno označujejo kot pitno.

Ozračje v okolici, gledano z vidika radioaktivnosti, ne presega povprečja Slovenije, krajinski vpliv pa je v predelu rudnika sigurno viden, ker so morali posekati del gozda in so zasedli precejšen del ozemlja tudi za odlagališča, ki so izbrana tako, da ne pride do kakšnih nadaljnjih vplivov na okolje.

V vode odplakujejo drobne mineralne delce in predvidevajo montažo posebnih filtrov, da bi preprečili še to.

Hrup v nekaterih predelih ne-

koliko presega določeno mejo, zato bodo vgradili dodatne naprave in tudi to uredili, kot je treba.

Skratka, zahtevne naloge, ki jih v rudniku (s pomočjo zunanjih institucij) rešujejo kakor je mogoče.

Iz razprave je bilo vendarle čutiti še veliko zainteresiranosti, da bi vse potekalo tako kot je načrtovano in prav gotovo posebno komisijo, ki v KS Gorenja vas skrbi za varstvo okolja, čaka še veliko dela.

Nejko PODOBNIK

Obstoj fužin in rudarstvo v gornji Poljanski dolini

Ivan Reven

3

Valvazor leta 1689 omenja med drugimi propadlimi kranjskimi rudniki tudi rudnik v Hobovšah. Tedanjemu lastniku Carnionu so upniki prodali rudnik, fužina pa je z novimi lastniki in nevesčimi ljudmi propadla. Vendar v škofjeloškem urbarju leta 1664 in 1682 še omenjajo ta rudnik v prispelih dejtavah.

Železarski obrat »NERWRANITZA«

Profesor Alfonz Müllner meni, da se to ime verjetno nanaša na Brebovnico. To je dolina, ki se odcepi od Gorenje vasi in se usmeri južno proti Golemu vrhu in Zali (mimo današnjega rudnika urana). Dolina Brebovnice z istoimenskim potokom, ali kakor je tudi imenujejo Brebovniška grapa, danes imenujejo kraj med Lučinami in Zalo. Stari ljudje se menda spominjajo, da je bila pri Gašpirju fužina. Našli so še ostanke oglja, žlindre pa zaradi grmovja, s katerim se je zarasla okolica, niso mogli najti. Rudo pa so verjetno kopali kake četrt ure od Gašpirjevega mlina proti severovzhodu.

Knez Ferdinand je dovolil Gašperju Oblaku (Ablach, Obläch), da ustanovi železarski obrat 2 milji oddaljen od drugih obratov v gospostvu Loka, na območju, ki ga imenujejo Werwranitza.

Poglavar Loke je protestiral proti ustanovitvi železarskega obrata svojega gospostva, dokler mu niso 10. marca 1612 iz Gradca ukazali, da dobavi Coroinu, ki je prevzel obrat Oblaka potrebni les za fužino, sicer bo kaznovan s 500 dukati.

Pod Zakovkom in hribu Boršt v Hrastju pri Lučnah so še po letu 1850 kopali železovo rudo. S kopianjem železove rude so prenehali, ko so postali transportni stroški do Železnikov, kamor so vozili rudo, previsoki. Zdravnik Šifrer iz Ljubljane, ki je bil rojen v Lučnah je pravil župniku Antonu Dolinarju, da je vložil v omenjeni rudnik 20.000 forintov. Pri raziskavi rudišč so našli na ostanke starih stavb, prostorov za pranje rude in kupe jalo-vine, kar dokazuje, da so se tukaj že v davnih časih ukvarjali z rudarstvom.

Rudnik in fužina na Hotavljah

Kako je bilo s tem vigenjcem ni točno poznano, ker so zapisani podatki trenutno nedosegljivi ali tekst poškodovan. Omenja se, da je ta obrat v Contaffl, zahodno od Trate, v Volaški grapi (Volaka graben).

Železarska obrata v Pikejcah in Brekovcah

Sedanji župnik v Zavrtaču je pred leti iskal v župnijskem arhivu podatke o zavrtaškem zvonu in železarskem obratu v Pikejcah pod Vehršami in pod Klancem. Našel je pisane podatke, v katerem godoviški župnik Detela, ki je bil doma iz Ledin, sporoča svojemu prijatelju župniku Miklavčiču, v katerem ga naslavlja gospod inženir. Vsi vemo, da je bil Miklavčič okoli trideset let župnik v Zavrtaču in so ga vsi krajanji imeli za očeta Zavrtača, saj je s svojimi koristnimi napotki zelo pripomogel h gospodarnemu razvoju Zavrtača.

V tem pismu piše:

Spoštovani gospod inženir!

Ker je zaželena knjiga precej obsežna in stanju najbujnejšega razkranjanja v sestavne dele, se mi je zdelo neprikladno pošiljati jo in sem se vsedel ter kratkoma prepisal z vejicami in napakami vse kar sem našel s tega konca ožje domovine, namreč o Brekovcah, Vehršah, Za-

li in Pikajcah v njej in vam ta prepis pošiljam. Zraven dodajam še nekaj lastnih opomb, ki morda niso brez podlage.

V svojem pisanju g. Detela ugotavlja, da je verjetno v Pikejcah obstojal plavž Hubeljskih podjetnikov, a so ga opustili, ker je bilo poleti premalo vode. Prosil pa so za premestitev v Zalo (pri Idriji), kjer so imeli na razpolago vodo, drva in rudo na Vehršah. Ta rudnik je propadel, ko so propadli plavži v okolici, zato Valvazor, ki je leta 1689 izdal svojo knjigo, ne ve povedati o rudniku na Vehršah, dasi ta kraj imenuje in ga nazorno pokaže. V rudniku so pozneje obnovili delo, ker o njem poroča v novejši dobi Hacquet.

Pri Bazinu v Pikejcah je voda in nenaravni bazen, v katerem je voda. O tem pisec ugotavlja: Čemu imeti vodo za bazen? Gotovo ne samo za pranje cunj in napajanje živine. Razpadajoča hiša v svojem starejšem delu ozidja kaže poseben način zidanja in razdelitve prostorov, ki ni prav nič podoben kmečki hiši.

se nadaljuje

TO JE NAŠ KRAJ

Iz olimpijskega Sarajeva v Žiri

Naši kolesarji, ki smo jih predstavili že v prejšnji številki, so se letos odpravili na propagandno potovanje iz olimpijskega Sarajeva na 1000 km dolgo pot proti Žirem. Na svoji poti so obiskovali naše prodajalne.

Objavljamo del spominov Staneta Stanonika.

Ko smo v soboto ponoči posedli v prepolni kombi, na strehi okrašenim z 8 kolesi, je padal rahel dež in nas s prekinjavami spremljal čez Dolenjsko, mimo Zagreba po prenovljeni avtocesti do Slavonskega Broda. Razpoloženje se je dvignilo pred Zenico, saj je goste vlažne oblake sušilo žgoče sonce. Nekaj pred mestom Sarajevo smo se iz kombija zavihteli na kolesa in tako pričeli našo 1000 km dolgo pot. Vožnja po mestu je bila zahtevna: veliko prometa, vozniki nevarjeni kolesarjev, na desni strani tramvajске tračnice. Morali smo biti zelo pazljivi. Ob obisku obeh prodajaln smo nad vse uspešno izvedli reklamno akcijo, saj se je zbrala množica navdušenih ljudi. Popoldne nas je čakal vzpon na Igman. Tja peje 20 km dolga, široka in gladka cesta. Ogleдали smo si prizorišče tekem, kjer je naš Jure prismočal prvo kolajno zimskih olimpijskih iger in pa skakalnici, že pripravljene, da sprejmeta pogumne fante za poletni trening na plastiki. Če je bil sam vzpon na Igman zahteven, pa smo v spustu nazaj užili tudi drugo plat medalje. Kar poletni smo nazaj v sarajevsko kotlino.

V nedeljo je bila na vrsti prva etapa: Sarajevo—Konjic—Jablanica—Mostar. Kljub dolžini ni bila prezahtevna, saj smo imeli veter v hrbet in cesto, ki se je spuščala. Tudi povprečna hi-

trost, okrog 35 km na uro, je bila že kar dirkalna. Da le ni bilo vse idealno, je poskrbela desetina daljših in krajših, ravnih in zavrtih ter praviloma neosvetljenih tunelov, kjer je bila potrebna vsa pazljivost. Kljub dirkalnemu razpoloženju smo si vzeli čas in si ogledali porušeni most in muzej v Jablanici, posvečenega v spomin in slavo vsem, ki so sodelovali v najslavnejši in najpomembnejši bitki, bitki za ranjence. Čeprav več km oddaljeno od naše trase, smo si ogledali istočasno tudi pregrado elektrarne na Neretvi, visoko 60 metrov.

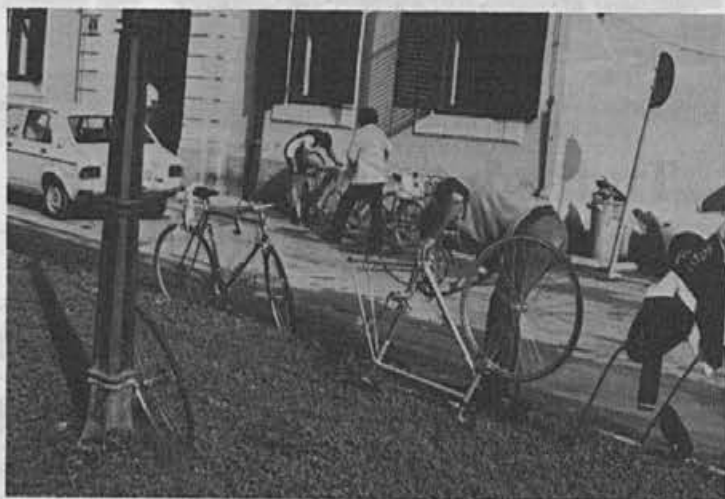
Tudi mostarsko zanimivost, kamniti most, nismo izpustili. Z njega so za turiste že skakali pogumni fantje.

Ponedeljkova etapa Mostar—Kardeljevo—Makarska—Split je bila izredno lepa; vožnja s krajšimi vzponi in spusti vsekozi ob morju, mimo otokov Hvar, Brač, pa pod skalnim Biokovom. Pred ciljem nas je ta dan ustavila nevihta s pravim nalivom dežja. Še kako prav je prišel spremljevalni kombi, da smo se lahko zatekli vanj. Vihar je oddivjal naprej, dež pa ni ponehal. Ni kazalo drugega, kot da se podamo naprej. Vožnja do Splita je minila v 1,5 urnem pranju nas in koles.

III. etapa Split—Šibenik—Zadar je prvotno vodila ob sinjem Jadranu vzporedno s številnimi otoki Kornatov. To etapo smo si prav dobro zapomnili. V vročem sončnem dnevu smo namreč vozili brez kolesarskih majic. Nad vse prijetno je bilo, žal pa ne brez posledic. Sonce nas je prav grdo opeklo. Bili smo hitri. Tako so najpogumnejši že zaplavali po morju, ostali pa le hladili utrujene noge in razbolele »ta zadnje«.

V sredini etapi smo kaj kmalu po Zadru zavili na celino, mimo velikega in mirujočega industrijskega kompleksa Obrovac. Pred nami je bil ponovno vzpon, in to 18 kilometrov čez Velebit, še težji zaradi vetra v prsa.

Slejkoprej vsakemu vzponu sledi spust. Kar zdrveli smo v Liko. Bila je to čudovita sprememba: zeleni travniki, gozdovi, ob morju pa kamenje in že ovla trava. Pa še nekaj. Vozili smo po fantastični cesti, široki, z novo asfaltno prevleko, pa še v izredno redkem prometu, s hitrostjo,

Po zaključku etape je prišlo na vrsto čiščenje in popravila

Veselo srečanje v eni izmed prodajaln (Zadar)

ki se je ne bi sramovali niti pravi dirkači. Krepko pred rokom smo prisopihali na Plitvice in prosti čas izkoristili še za delen ogled narodnega parka.

V. etapa od Plitvic do Dolenjskih toplic je minila v znamenju slabega vremena. Deževati je začelo že pred Karlovcem in nato vseskozi do Dolenjskih toplic, kamor smo prispeli popolnoma premočeni. V takih razmerah

nas niti vzpon na Gorjance ni ogrel. Še slabše. Spust, nekaj časa celo v megli in dežju v Novo mesto, je bil zares zoprni.

Vse je že kazalo, da s kolesi ne bo težav. Pa smo se krepko uštel. Na makadamskih odsekih iz Dolenjskih toplic proti domu, so se težave kar vrstile. Bilo je toliko predrtih zračnic, več kot do tedaj vseh skupaj.

(se nadaljuje)

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Marija Albreht, Tatjana Dolenc, Milena Lukančič, Tatjana Mohorič, Helena Kavčič, Marjan Pišljarij, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Neško Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Zemljarič. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj

MOSTAR
Stari most, 1557-1566

Poslovni v 1000 k
ALPINA
Jovan V. Adol
Kore
Dario
prva književna komuna

50
JUGOSLAVIJA
ALPINA ŽIRI
Splošni rednik
ŽIRI
64226
PKK - 1

Z dolge in naporene poti so se oglasili naši kolesarji

Tudi zdravstveni delavci potrebujejo oddih

Poskrbljeno bo za nujno zdravstveno varstvo med dopustom

Čas dopustov je tudi čas zmanjševanja programov v vseh dejavnostih, žal tudi v zdravstvu. Dobro se zavedamo, da so Žiri oddaljene od večjih zdravstvenih centrov in je včasih takojšnja pomoč nujna, zato bomo skušali v času dopustov zagotoviti vsaj nujno pomoč v dopoldanskem času, ko je frekvenca obolelih in poškodovanih večja.

Zato bi obvestili krajanke, kako bodo poslovale vse ambulante v poletnih mesecih.

V splošni ambulanti začnemo z dopusti in s tem tudi z ordinacijami samo dopoldan, in sicer: Od 15. julija do 12. avgusta, ko bo na dopustu dr. Radošević ter od 12. avgusta do 9. septembra, ko bo koristil dopust dr. Sedej. Dežurstvo v nočnem času, od 17. ure pa do 6. ure zjutraj bo v tem obdobju teklo normalno kot sedaj.

Okrnjen bo program dela tudi v posvetovalnicah. Tako ne bo posvetovalnice za noseče žene 20. in 30. julija ter 6. avgusta. Ginekološka posvetovalnica bo odpadla 30. julija; otroška posvetovalnica pa 3. in 10. julija.

Patronažna služba bo organizirana tako, da bo v dopoldanskem času stalno prisotna ena od patronažnih sester.

V zobozdravstvu bo do 5. avgusta poslovala ambulanta I. (dr. Jereb) in to v turnusih en teden dopoldan, drugi teden popoldan. Od 5. avgusta dalje pa bo začela z delom že ambulanta II, ki jo financira žirovsko združeno delo. Ordinacijski čas bo od 15. avgusta trikrat tedensko, po tem datumu pa spet normalno ves teden. Nekoliko bo okrnjen program šolske zobne ambulante, ki že sedaj teče le trikrat tedensko in tak bo ostal vse do prihoda dr. Radoševičeve, to je do 4. novembra.

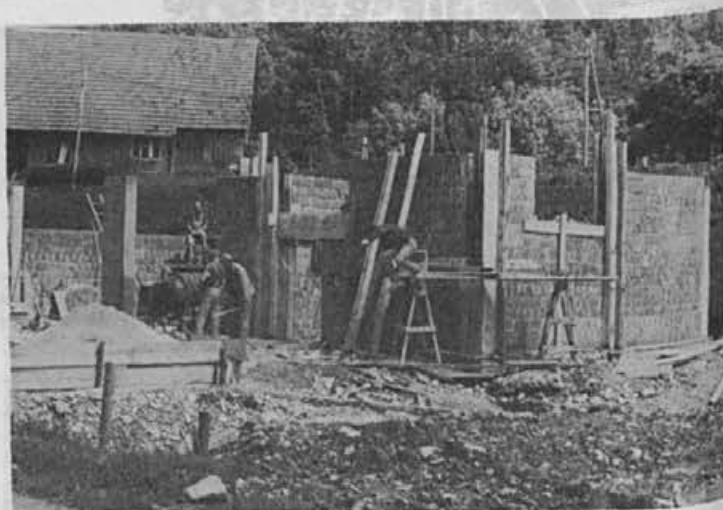
Vse ordinacijske čase si boste lahko ogledali tudi na vratih posameznih ordinacij.

O delu specialističnih ambulant pa bodo pacienti obveščeni sproti v splošni ambulanti.

Prosimo vse krajanke, da z razumevanjem sprejmejo spremembe, ki izhajajo iz naših kadrovskih stisk, zavedajoč se, da je tudi zdravstveni delavec človek, ki ga sicer res veže zakon o zdravstvenem varstvu in skrb za človeka, toda prav zaradi odgovornega dela je zdravstveni delavec zelo potreben letnega oddiha.

dr. Matija JEREB

Kako pa bo odprta lekarna:
Od 16. julija do 6. septembra bo lekarna odprta od 7.—15. ure.

Gasilski dom v Račevi pod streho.

Čeprav je vreme zelo nagajalo, so gasilski dom v Račevi v teh dneh spravili pod streho. Izdatna pomoč občinske gasilske zveze in krajevne skupnosti Žiri so s prizadevnim delom oplodili račevski gasilci. Posebno v tej fazi gradnje, to je izgradnja do tretje faze, se je izkazala tudi ekipa Tehnika, ki je opravila poleg osnovne pogodbene naloge, še nekaj dodatnih del, da bo dom res funkcionalen.

Most v Brekovicah (skoraj) dograjen. Zrasel je res lep in predvsem koristen objekt, ki bo zagotavljal zanesljivo povezavo Sovre in Žirovnice z glavno cesto, kar je zlasti važno takrat, kadar Sora narašča, vaščani pa potrebujejo tako ali drugačno pomoč.

S 1. julijem smo v Žireh dobili novo prodajalno sadja in zelenjave in kot kaže je zelo dobrodošla. Ponaša se tudi z dokaj dobro ponudbo

INKVIZICIJA XX. STOLETJA

— PRIZNAJ, DA TA INOVACIJA SODI V TVOJ DELOKROGI
(karikatura: Dušan BALAZIČ)

Izposojena karikatura prav gotovo ponazarja naše razmere